



# Bergamayı sevenler

## CEMİYETİ

Sayı :

Bergama

30 III 1944

Sayın Bay, *Aziz Oğan*

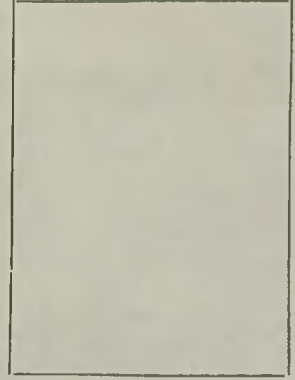
Bergamada yeni kurulan (Bergamayı Sevenler Cemiyeti) nizamnamesinden bir adedini sunuyoruz. Nizamnameden de anlaşılacağı gibi Cemiyetimizin maksadı, tarihî ve turistik büyük değeri olan Bergamayı bu yolda güzelleştirmek ve tanıtmak gayesile; antikiteleri, tarihî eserleri, korumak meydana çıkarmak, düzenlemek, restore etmek, turist celbini kolaylaştırmak ve bu işler üzerinde yayın yapmaktır.

Tarihin en yüksek âbidelerini göğsünde saklayan ve dünyanın dört tarafında âşıkları bulunan Bergamayı sizin de sevdiğinize ve onun lâyık olduğu şekilde güzelleştirilmesini ve tanınmasını istiyeceğinize ve bu Cemiyetin âzâsı sıfatile gayesine hizmet edeceğinize inanıyoruz. Bunun için size bir talepname gönderiyoruz. Siz de Bergamayı Sevenler arasına katılmak istediğiniz takdirde ilişik talepnameyi doldurup göndermenizi rica eder, bu vesile ile üstün saygılarımızı sunarız.

Bergamayı Sevenler  
Cemiyeti  
Reisi

*Halim Kocera*

# TALEPNAME



*Adı ve soyadı* : .....

*Doğduğu yer ve tarih* : .....

*İşi* : .....

*Adresi* : .....

Taahhüt ettiği aylık:

*Aidat miktarı* ( ) Liradır

## Bergamayı Sevenler Cemiyeti Reisliğine

Nizamnamenizi okudum. Tarihî Bergamayı ben de seviyorum. Cemiyetin nizamnamesinde yazılı gaye ve mevzuları üzerinde çalışmak istiyorum. Asli âzâlığa kabulümü rica ederim.

/ / 194

İmza

1- Vesikalık 3 resim göndermeniz rica olunur.

2- Gayemize hizmet edecek ve âzâ olmak suretiyle Cemiyete faydası dokunacağına inandığınız bir arkadaşınız varsa lütfen adresini buraya yazınız.

**RAPOR**

**1944 Çalışma Programı**

**BÜTÇE**

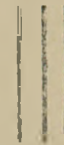


**Bergamayı Sevenler Cemiyeti**

RAPOR

1944 Çalışma Programı

BÜTÇE



Bergamayı Sevenler Cemiyeti

## RAPOR

Sayın Arkadaşlar ,

Son tarih kongresi azaları şerefi-  
ne ve aziz Milli Şefimiz İsmet İnönü'nün yüksek  
huzurlarında; Ankara Halkevinde Devlet Konser-  
vatuvarı tarafından bir Klâsik eser, [Kral O dipûs]  
temsil edildi. Temsilden sonra, Milli şef kongre  
üyeleriyle konuşurken:

— Bu klâsikleri harpten  
sonra bütün dünyaya Bergama  
tiyatrolarında göstereceğiz.  
Buyurdular .

İste arkadaşlar cemiyetinizin kurulma-  
sı fikrini bize bu yüksek hitap ilham etti. Kıy-  
metli genç kaymakamımız bay Hamdi Orhon,  
bizzat ( Bergramayı Sevenler Cemiyeti ) namı al-  
tında bir nizamname projesi kaleme alarak ( Ner-  
min Orhon, Hasan Celebi oğlu, Sami Altun, İs-  
mail Pamukçu, Osman Bayath, Haluk Ökeren,  
Haluk Elbe, Orhan Yurdun) arkadaşlardan iba-  
ret olan heyetinize verdi.

Ankarada bulunması hesabı ile içimizde olmayan Bergamanın kıymetli evladı sayın Rahmi Köken hariç olmak üzere diğer arkadaşlar projeyi inceledik. Bu projeyi bir taraftan müfalaası için Rahmi Köken e diğer taraftan tesadüfen Ankarada bulunan İzmir valisi sayın bay Sabri Öney e (şimdi Balıkesir valisi) sunduk. Valimiz resmi cepheden işi, esk İzmir valisi Dahiliye müsteşarı (şimdi Konya valisi) Fuat Tuksalla görüşerek projeyi tedkik için vekâlet hukuk müşavirliğine tevdi ettiler. Hukuk müşavirliğince bu proje üzerinde ufak telek bazı notlar tavsiye edilmişve proje vilayet yolile kazamıza gönderilmiştir. Bu muamelat dosyasında mahfuzdur.

Cemiyetimizin gayesindeki heyecan ve yolu göstermesi hesabı ile Bergamanın büyük evladı Rahmi Köken'in bize öğüt veren mektubunu aynen okumayı lüzumlu ve faydalı görüyoruz.

(Bergamayı Sevenler Cemiyeti nizamname projesini aldım.

İzmir valisi ve eski vali Fuat beyle görüştüm.

Nizamnamenin tedkiki için Dahiliye vekâletinde alâkadar müdürü vazifelendirmişler. Valinin size göndereceği muaddel proje her halde en isabetlisi olacaktır. Onu da gördükten sonra son şekli tanzim edersiniz. Bu gibi hayırlı cemiyetler esas itibarile çok iyi kurumlardır. Milletın içtimaî kudreti bu müesseselerin çoğalması ve kuvetlenmesile artar. Medenî varlığın temelleri bunlardır. her şeyi hükümetten beklememeli. Yalnız bu gibi kurumların devamlı faal ve faydalı olabilmesi için başlangıçta işin başına dâvâya âşık reisi bulmak lâzımdır. Muvaffakiyetin ilk şartı budur. Bidayette

kurum kuvvetli bir varlık, hamle ve müspdt işler yaratmazsa durgun, giderse âzâsı üzerinde aksi tesir yapar. Yeniden hızlandırmak güçleşir. iyi başlangıç ve devamlı başarı bu hayırlı işlerde çalışanlarda beklediğimiz itiyadı tesis eder. Güzel bir anane ve ahlâk doğar.

Memleketimizde bu nevi hayırlı tesislerin çok güzel numuneleri ve ebedî hayata mazhar olanları bulunduğu gibi doğması ile sönmesi bir olanları da vardır. Bergamayı Sevenler Cemiyetinin uzun ömürlü olmasını ve tarihin ve tabiatın en yüksek âbidelerini göysünde taşıyan Bergamamıza büyük hizmetler ifa etmesini dilerim. Ve müteşebbisleri' kaymakam Hamdi ve

Bayatlı ve diğer arkadaşlarını teprik ederim. Bu güzel teşebbüste nâciz hizmetlerim olabilirse onlarla iftihar ederim.

Rahmi Köken

Cemiyetimiz Ankara mahafilinde sevgi ve alâka ile karşılandı. Bu meyanda Turizim Müdürü bay Süreyya'nın yakın alakasını ve bu mevzu üzerindeki uzun ve kıymetli mektuplarını huzurunuzda anmayı vazife biliriz. Cemiyet böylece kanuni muamelelerini bitirdikten sonra 3512 sayılı kanuna tevfikân müessisler toplanmış, (Kaymakam Hamdi Orhon'esi bayan Nersinin Orhon; Osman Bayatlı, Haluk ökeren, Haluk elbe, Orhan Yurdun) arkadaşlardan ibaret olan ilk idare heyetini seçmiş ve bu idare heyeti Haluk ökeren'in reisliğinde işine başlamıştır.

Ve nihayet Cemiyet kanuna göre Bergama

kaymakamlığına 15 / 1 / 1944 tarih ve (26) sayılı vesika ile tescil edilerek manevi şahsiyetini kazanmış ve faaliyete koyulmuştur. İdare heyeti ilk iş olarak gerekli evrakı matbuanın örneklerini tesbit etmiş, basılması için siparişlerini yapmış ise de bunların kısa zamanda basılanması yüzünden aza kayıt işi ve dolaysile de ilk umumî heyet toplantısı gecikmiş oldu.

Sayın arkadaşlar ,

Cemiyetimizin maksat ve gayesi nizamnamenin ikinci maddesinde görüleceği gibi ( Tarihi ve turistik bâyâk değeri olan Bergamayı bu yolda güzelleştirmek ve tanıtmak gayesile ant kitaleri, tarihi eserleri, korumak, meydana çıkarmak, düzenlemek, restore etmek, turist celbini kolaylaştırmak ve bunların temini maksadiyle selahiyetli merciler nezdinde teğebbüslerde bulunmak, muvafakatlarını almak ve bu işler üzerinde yayın yapmak gibi mevzular üzerinde çalışmak için kurulmuştur .

Biz müessisler şu sorularla sık sık karşılaşmaktayız :

— Bu cemiyetin gayesi Bergamayı güzelleştirmek midir?.

— Bu cemiyet Antalyayı güzelleştirme cemiyetinin bir kopyesi midir?..

-- Yoksa bu cemiyet İzmir Asarı atika muhipler cemiyeti gibi bir kuruluş mudur?..

Arkadaşlar, bizim cemiyetiniz bunların hiç birisi değildir ,

Ne odur, ne budur, ne de digeridir. Biz belediyenin meşgul olduğu mevzular üzerinde çalışmıyacağız.

Bergamayı sevenlerin, yani bizim açık ve belli bir gayemiz var bütün dünya münevverlerinin sevgi ve hayranlığını üzerinde toplamış olan tarihi bergamamızı layık olduğu mevkie çıkarmaktır.

Bütün yurda hatta dünyaya yayılmış olan bergama severlerinin bir araya gelmesiyle müşbet



ve yaradıcı bir kuvvet doğacaktır.

Bergamayı sevmek : Medeniyeti, insanlığı, güzel san'atları sevmektir. Kültür dünyasının andığı manada bir Bergama sevgisine varmak için bu cemiyeti kurduk. Medeniyet ve güzel san'atlar Bergamasının hakiki severlerinin şüphesiz ki Bergamanın kendi evlatları arasından çıkması lazımdı. Bu sevginin, merkezi Bergama olan bir dairede merkezden muhite intişar etmesini istedik İşte Bergamada doğan (Bergamayı Sevenler Cemiyeti) böyle bir dairenin merkezi olacaktır.

Biz, iki bin tahripkar yılın bu medeniyet ve güzellik üzerinde açtığı yaraları tedavi edeceğiz. Yıkılan kolonlar ayağa kalkacak, yüzlerce yıl toprak altında kalmış eserler güneşe ve insanlığın ibret ve hayranlığına çıkacak, zelzeleleri koparıp fırlattığı her taş yerine konak, tarihi ve sanat değeri olan (Ege, Selcuk, Türk) mimari eserlerinin çer çöpü ayıklanacak manalı

ve muhteşem güzellikleri meydana çıkarılacaktır. Turistik İzmir—Bergama asfalt yolu akrepole, asklepyona ulaşacak ve nihayet aziz Milli Şefimiz İnönü'nün işaret buyurdukları büyük gün gelecek.. Klâsikler uydurma sahnelerde değil tabii ve tarihi dekorları içinde yani (Bergama tiyatrolarında) oynanacak ve bunların seyircileri bütün dünya olacaktır.

Şüphesiz bu hayali hakikat yapmak için bilgi, metotlu, ve plânla bir çalışma şarttır. İşte bu maksatla hazırlanan programı heyetinize sunmakla şeref duyarız..

## 1944 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

- 1 - Bergamayı tanıtmak maksadıyla yayın yapmak ( Gazete Broşür, Radyo )
- 2 - Bergama tarihinin aydınlatılması

cak eserlerin neşrini temin etmek ( Bilgin arkadaşımız Osman Bayatlı'nın uzun yıllardan beri hazırladığı - Bergama tarihi- eserini - bastırmak işini cemiyetimiz programına almıştır. Bergama tarihi gibi Bergama için büyük bir değer taşıyacak bir eserin neşri hepimizi sevindiren müspet bir iş olacaktır.

İlk adımımızda bu kıymetli kitabın cemiyetimiz adına basılmasını kabul eder kitap sahibi Osman Bayatlıya huzurunuzda teşekkür ederiz .

3 - Bergama için yazılanları derlemek ve bir Bergama kütüphanesi tesis etmek.

4 - Asklepyon tiyatrosunun res-

torasyonunu ikmal etmek.

5 - Turistik maksada hizmet eden Bergama Kermesine yardım etmek ve kuvvetlendirmek .

6 - Azâ sayısını enaz (500) e çıkarmağa çalışmak.

7 - Akrapol ve Asklepyon a çıkan yolların islâhı için alâkalı merciler nezdinde teşebbüslerde bulunmak,

İşte sayın arkadaşlar görüyorsunuz ki bu program göz kamıştırmı değildir. Fakat hayali de değildir. Yapa bileceğimiz ve yapılması gerekli işler bu senenin iş listesine girmiş bulunuyor.

Bu işlerin hemen hepsi paraya dayanmaktadır. Biz nizamnamede sıralanan gelir kaynaklarının hepsinden istifade etmek azmindeyiz. Yeni doğan cemiyetimiz için öğünülür bir bütçe ha-

zırladık. Yapılacak işlerin büyüklüğü ve önemi göz önüne alınırsa kabarcık bir bütçe yapmak ve bunu tahakkuk ettirmek zarureti de meydana çıkar. Şimdi müsaadenizle bütçeyi okuyoruz.

## BÜTÇE

### GELİR

Gelirin Nev'i	Lira
Hususi İdareden Yardım	1 5 0 0
Belediyelerden =	8 0 0
Turizm Müdürlüğünden	2 5 0 0
Köy bütçelerinden	1 5 0 0
Her türlü bağış	1 0 0 0
Aza aidatı	1 3 0 0
Piyango	1 0 0 0
Yayın hasılatı	2 5 0 0
<b>Y e k ü n . . . . .</b>	<b>1 2 1 0 0</b>

## G İ D E R

Giderin Nev'i	Lira
<b>İdari masraflar :</b>	
Muhasip ve kâtip	6 0 0
Odacı	3 6 0
Memur ve müstahdem elbisesi	5 0
Kira ve mefruşat	2 0 0 0
<b>Y e k ū n</b>	<b>3 1 1 0</b>
<b>Müteferrik masraflar :</b>	
Müt-ferrika	4 0 0
Kırtasiye	4 0 0
Kermes	4 0 0
<b>Y e k ū n</b>	<b>1 2 0 0</b>

## Yayın İşleri :

Y a y ı n	3 0 0 0
Nesriyatı toplama ve kütüphane...	7 0 0

**Y e k ū n** 3 7 0 0

## RESTORASİYON :

Restorasyon	4 0 9 0
-------------	---------

**Y e k ū n** 4 0 9 0

**GENEL YEKN.....** 1 2 1 0 0

Reis                      Kâtip                      Aza                      Aza

Haluk Ökeren   Haluk Elbe   Nermin Orhon   O. Bayatlı

Aza

Orhan Yurdun



**Boğaziçi Üniversitesi**

**Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi**

**Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi**

**Aziz Ogan Koleksiyonu**



**OGNIST0100411**